

Kontinuirano poboljšanje procesa i postupaka zahtijeva visok stupanj suradnje između subjekata u oblasti civilnog zrakoplovstva. Ovo uključuje nadležne državne organe, operatore aerodroma, avio-prijevoznike, pružatelje usluga zemaljskog opsluživanja, kao i korisnike usluga zračnog prometa. Svako od njih ima različite prioritete koji se ogledaju u poboljšanju produktivnosti i efikasnosti, smanjenju kašnjenja i zagušenja u tokovima putnika na aerodromima, kao i odgovornost za doprinos u poboljšanju postupaka i procedura.

1.2 Pojmovi i kratice

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom programu imaju sljedeće značenje:

Aerodrom – označava određeno područje (uključujući sve zgrade, instalacije i opremu) na tlu ili na vodi ili na nepokretnoj, priobalnoj ili plutajućoj podlozi namijenjeno za potpuno ili djelomično slijetanje, polijetanje i kretanje zrakoplova po površini;

Avio-prijevoznik – poduzeće za zračni promet sa važećom dozvolom za rad i važećim AOC (Air Operator Certificate);

Zrakoplov – naprava koja se održava u atmosferi zbog reakcije zraka, osim reakcije zraka u odnosu na zemljinu površinu;

Komitet korisnika aerodroma – komitet predstavnika korisnika aerodroma ili organizacija koje predstavljaju korisnike aerodroma;

Korisnik aerodroma – bilo koje fizičko ili pravno lice koje je odgovorno za zračni prijevoz putnika sa ili do predmetnog aerodroma;

Osoba sa invaliditetom ili osoba sa smanjenom pokretljivošću – osoba čija je pokretljivost pri korištenju prijevoza smanjena usljed bilo kakve fizičke invalidnosti (sezonske ili lokomotorne, trajne ili privremene), mentalnog nedostatka, starosne dobi ili bilo kojeg drugog uzroka invaliditeta, i čija situacija zahtijeva posebnu pažnju i prilagođavanje potrebama date osobe u smislu uloga koje su na raspolaganju svim putnicima;

Olakšice – efikasno upravljanje neophodnim procesima kontrole sa ciljem da se ubrza slobodan prolaz putnika, robe, prtljaga i pošte i spriječe nepotrebna kašnjenja;

Operator aerodroma – svako pravno ili fizičko lice koje upravlja aerodromom i ima certifikat, dozvolu za korištenje ili suaglasnost za korištenje aerodroma;

Operativni zračni operator - zračni operator koji obavlja ili namjerava da izvede let po ugovoru sa putnikom ili u ime nekog drugog lica, pravnog ili fizičkog, koje ima ugovor sa tim putnikom;

Otkazivanje leta – neizvršavanje prethodno planiranog leta na kojem je najmanje jedno mjesto rezervirano;

Pošta – svaka pismena pošiljka i drugi predmet, izuzev pošte avio-prijevoznika, koju poštanska služba preda na prijevoz ili koja je namijenjena za dostavu poštanskoj službi, prema pravilima Univerzalne poštanske unije;

Prtljag – označava i registrirani i neregistrirani prtljag u smislu članka 17. stavak (4) Montrealske konvencije;

Roba – svaki tovar namijenjen za prijevoz zrakoplovom, izuzev prtljaga, pošte, pošte avio-prijevoznika, materijala avio-prijevoznika i zaliha namijenjenih potrošnji tijekom leta;

Civilno zrakoplovstvo – podrazumijeva komercijalni avio-prijevoz (let sa ciljem prijevoza putnika i robe koji se obavlja za financijsku naknadu, uključujući redovite i izvanredne letove) i generalnu avijaciju (prijevoz za sopstvene potrebe, sportsko letenje i sl.).

Kratice koje se koriste u ovom programu imaju sljedeće značenje:

FAO – Organizacija za hranu i poljoprivredu

ICAO – Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo

IHR – Uredba Svjetske zdravstvene organizacije

PRM – putnik sa smanjenom pokretljivošću

WHO – Svjetska zdravstvena organizacija

2. PRAVNI TEMELJ I CILJ PROGRAMA OLAKŠICA U CIVILNOM ZRAČNOM PROMETU

Obveza donošenja Programa olakšica u civilnom zračnom prometu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Program olakšica) propisana je člankom 106. Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18) i standardom 8.17 Aneksa 9 Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu (u daljem tekstu: Čikaška konvencija).

Program olakšica BiH čini skup mjera, administrativnih i tehnoloških postupaka kojima se olakšava obavljanje međunarodnog javnog avio-prijevoza u Bosni i Hercegovini i ubrzava tok putnika, prtljaga, robe i pošte.

Programom se utvrđuju državni organi, organizacije, pravna lica, operatori aerodroma, avio-prijevoznici i drugi subjekti koji provode Program.

Također, Program olakšica BiH ima za cilj utvrđivanje praktičnih mjera koje vode poboljšanju i optimizaciji operacija zrakoplova, kretanja posade, putnika i tereta na aerodromima, uklanjanju nepotrebnih prepreka, sprečavanju kašnjenja, te uopće poboljšanju korisničkih usluga uz istodobno održavanje odgovarajućih sigurnosnih zahtjeva.

Nadalje, Program olakšica BiH usmjerava, uskladuje interese svih subjekata uključenih u olakšice u zračnom prometu, npr. civilne zrakoplovne vlasti, drugih nadležnih organa vlasti, operatora aerodroma, operatora zrakoplova, korisnika usluga zračnog prometa i drugih sa ciljem unapređenja sigurne, pouzdane i održive industrije zračnog prometa.

Benefiti donošenja Programa olakšica BiH, između ostalog, su da se:

- 1) olakša koordinacija i suradnja između državnih organa, organizacija, pravnih lica i avio-industrije kako bi se:
 - a) osigurala usklađenost Programa olakšica BiH sa međunarodnim i europskim standardima u oblasti olakšica;
 - b) osiguralo provedbu svih relevantnih propisa sadržanih u Programu olakšica BiH;
 - c) poboljšali procesi i unaprijedile procedure;
 - d) pružila podrška razvoju inovativnih strategija za rješavanje pitanja olakšica u industriji zračnog prometa i okruženju civilnog zrakoplovstva.
- 2) održi i poveća kvalitet protoka posade, putnika, pošte i robe;
- 3) održi ili unaprijedi razinu pružanja usluga putnicima, doprinese stvaranju pozitivnog iskustva kod putnika, te udovolji njihovim potrebama;
- 4) olakša i podstakne rast zračnog prometa.

3. KOMITET ZA OLAKŠICE U ZRAČNOM PROMETU

Komitet za olakšice u zračnom prometu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Komitet) je tijelo koje, u skladu sa Zakonom o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine¹, odlukom imenuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine radi kontinuirane suradnje i koordinacije nadležnih institucija BiH na provedbi Programa olakšica BiH i davanju preporuka za unapređenje mjera predviđenih Programom. Komitet je za svoj rad odgovoran Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

¹ Zakonom o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18) nije propisano postojanje Komiteta za olakšice u zračnom prometu Bosne i Hercegovine. Odredba o uspostavljanju Komiteta bit će uvrštena u narednu izmjenu Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine čime će se steći pravni temelj za formiranje ovog tijela.

Komitet čine predstavnici institucija nadležnih za promet, sigurnost, vanjske poslove, carinu, poljoprivredu, veterinu, turizam, zdravlje i zaštitu okoliša, kao i predstavnici Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, operatora aerodroma i domaćih avio-prijevoznika.

Na sastanke Komiteta mogu biti pozivani i predstavnici drugih relevantnih institucija i organizacija kada je to neophodno radi davanja stručnog mišljenja.

Komitet donosi Poslovnik kojim se utvrđuje način rada. Predsjedatelj Komiteta je predstavnik Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine. Predsjedatelj Komiteta saziva sastanke po potrebi, a najmanje dva puta godišnje.

3.1 Svrha Komiteta za olakšice

Zadaci Komiteta su:

- 1) praćenje međunarodnih i europskih propisa koji reguliraju materiju olakšica (ICAO Annex 9 i ECAC Dokument 30, Dio I) i predlaganje izmjena/dopuna Programa olakšica BiH i dokumenata koji se donose na temelju Programa olakšica BiH;
- 2) donošenje Upute o primjeni olakšica u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine kojom se vrši usklađivanje procedura i postupaka sa odredbama ECAC Dokument 30, Dio I;
- 3) davanje preporuka za usklađivanje rada nadležnih organa/tijela sa Programom olakšica BiH i ICAO Annex 9;
- 4) unapređenje i koordinacija provedbe Programa olakšica BiH, te raspodjela zadataka subjektima koji su uključeni ili su odgovorni za provedbu različitih aspekata Programa olakšica BiH;
- 5) analiza provedbi mjera, aktivnosti i tehnoloških postupaka kojima se olakšava obavljanje međunarodnog javnog avio-prijevoza i ubrzo protok putnika, prtljaga, robe i pošte;
- 6) podsticanje razvoja najboljih praksi u svim oblastima olakšica (npr. imigracija, carine, postupanje sa osobama sa invaliditetom);
- 7) utvrđivanje i razmjena informacija između subjekata koji učestvuju u događajima u okviru njihovog djelokruga rada koji mogu utjecati na olakšice.

4. PROPISI U OBLASTI OLAKŠICA U ZRAČNOM PROMETU

4.1 Međunarodni propisi

Program olakšica BiH je u vezi sa sljedećim međunarodnim dokumentima:

- a) Konvencija o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu (tzv. Čikaška konvencija). Odredbe koje se specifično odnose na olakšice su, između ostalog, čl. 10. (Slijetanje na aerodrom s carinskom službom), 13. (Propisi o ulasku i prijemu i otpremi), 14. (Sprečavanje širenja bolesti), 22. (Pojednostavljenje formalnosti), 23. (Carinski postupci i prelazak granice), 37. (Prihvatanje međunarodnih standarda i postupaka) i 38. (Odstupanja od međunarodnih standarda i postupaka);
- b) Aneks 9 Čikaške konvencije koji se odnosi na olakšice u civilnom zračnom prometu;
- c) Konvencija o objedinjavanju izvjesnih pravila za međunarodni prijevoz zračnim putem (tzv. Montrealska konvencija) iz 1999. godine;
- d) ICAO Dokument 9944 - Smjernice o evidenciji podataka o imenima putnika;
- e) ICAO Dokument 9984 – Uputa o pristupu osoba s invaliditetom zračnom prijevozu;

- f) ICAO Dokument 9303 - Mašinski čitljivi putni dokumenti;
- g) Međunarodna konvencija o uprošćavanju i usklađivanju carinskih postupaka i Protokol o izmjeni i dopunama međunarodne konvencije o upoređivanju i usklađivanju carinskih postupaka (Konvencija iz Kjota);
- h) Okvirni standardi za osiguravanje olakšane trgovine Svjetske carinske organizacije;
- i) Međunarodni zdravstveni pravilnik (IHR);
- j) Međunarodni zdravstveni pravilnik (2005), Svjetska zdravstvena organizacija.

4.2 Propisi Bosne i Hercegovine

Propisi Bosne i Hercegovine kojim je uređena predmetna oblast, su zakoni i podzakonski akti Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, kako slijedi:

- (1) Zakon o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18);
- (2) Zakon o obligacionim odnosima u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 51/15);
- (3) Zakon o putnim ispravama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 4/97, 1/99, 9/99, 27/00, 32/00, 19/01, 47/04, 53/07, 15/08 i 60/13):
 - a) Odluka o početku izdavanja putovnica sa beskontaktnim elektronskim - memorijskim elementom ("Službeni glasnik BiH", broj 80/09);
 - b) Odluka o početku izdavanja putnih isprava za izbjeglice sa beskontaktnim elektronskim - memorijskim elementom ("Službeni glasnik BiH", broj 19/14);
 - c) Pravilnik o načinu dostavljanja podataka i razmjene podataka o izdatim putnim ispravama između centralnog registra i nadležnih organa ("Službeni glasnik BiH", broj 45/09);
 - d) Pravilnik o načinu zaštite podataka o izdatim putnim ispravama u centralnoj evidenciji ("Službeni glasnik BiH", broj 45/09);
 - e) Pravilnik o izgledu i sadržaju putnog lista ("Službeni glasnik BiH", br. 55/09 i 9/15);
 - f) Pravilnik o putnoj ispravi za izbjeglice ("Službeni glasnik BiH", br. 65/16)
 - g) Pravilnik o putnoj ispravi za osobu bez državljanstva ("Službeni glasnik BiH", broj 65/16);
 - h) Pravilnik o putnom listu za stranca ("Službeni glasnik BiH", broj 65/16);
 - i) Pravilnik o obliku, sadržaju i minimalnim zaštitnim elementima putovnice, diplomatske i službene putovnice ("Službeni glasnik BiH", br. 73/13, 59/14, 2/17);
 - j) Pravilnik o izdavanju diplomatskih putovnica ("Službeni glasnik BiH", br. 95/14 i 36/20);
 - k) Uputstvo o načinu dostavljanja podataka u centralnu evidenciju o oduzetim, izgubljenim, uništenim ili ukradenim putnim ispravama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 45/09);
 - l) Uputstvo o načinu elektronske provjere podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 45/09, 55/13, 22/15);
 - m) Uputstvo o tehničkim uvjetima za zaštitu podataka kod nadležnih organa za izdavanje putnih isprava ("Službeni glasnik BiH", broj 45/09);
 - n) Uputstvo o načinu obavještanja organa nadležnih za kontrolu putnih isprava ("Službeni glasnik BiH", broj 55/09);

- o) Uputstvo o načinu oduzimanja i poništavanja putnih isprava ("Službeni glasnik BiH", br. 55/09 i 103/13);
- p) Uputstvo o načinu podnošenja zahtjeva za izdavanje uvjerenja o činjenicama iz službene evidencije o putnim ispravama elektronskim putem ("Službeni glasnik BiH", broj 83/13)
- r) Uputstvo o pravilima skraćivanja imena i naziva zbog tehničkih ograničenja upisa u skladu sa preporukama iz ICAO 9303 ("Službeni glasnik BiH", broj 96/14);
- (4) Zakon o Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 50/04, 27/07 i 59/09);
- (5) Zakon o graničnoj kontroli ("Službeni glasnik BiH", br. 53/09, 54/10 i 47/14):
- a) Pravilnik o obavljanju graničnih provjera i unosu podataka u putne isprave ("Službeni glasnik BiH", br. 103/14 i 84/16);
- b) Pravilnik o graničnoj kontroli u međunarodnom tranzitnom prometu ("Službeni glasnik BiH", broj 3/10);
- c) Pravilnik o postavljanju i upotrebi tehničkih pomagala te fotografisanju, snimanju i korištenju video-nadzora na graničnim prijelazima uz državnu granicu ("Službeni glasnik BiH", broj 5/10);
- (6) Zakon o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 58/15):
- a) Odluka o provedbi Zakona o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 13/19, 54/19, 21/20, 47/21, 49/21, 4/22 i 23/22);
- b) Uputstvo o carinskom postupku u međunarodnom zračnom prometu ("Službeni glasnik BiH", broj 85/17);
- (7) Zakon o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", br. 09/05, 35/05, 100/08 i 33/17)
- a) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", br. 93/05, 21/06, 60/06, 06/07, 100/07, 35/08, 65/10, 85/17, 44/20 i 47/22);
- b) Instrukcija o povratu poreza na dodatu vrijednost stranim državljanima ("Službeni glasnik BiH", br. 01/07 i 82/15);
- (8) Zakon o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09, 49/14, 60/14, 91/07 i 50/22):
- a) Pravilnik o primjeni Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 50/09, 80/11, 48/12, 74/14, 85/17, 04/18, 3/21 i 62/21);
- (9) Zakon o strancima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 88/15 i 34/21):
- a) Pravilnik o ulasku i boravku stranaca ("Službeni glasnik BiH", broj 25/16);
- b) Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 28/16);
- c) Pravilnik o obavezama prijevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja ("Službeni glasnik BiH", br. 17/09 i 69/13);
- d) Pravilnik o postupanju prilikom izdavanja vize za kratkoročni boravak (viza C) i aerodromske tranzitne vize (viza A) u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 12/22);
- e) Pravilnik o izdavanju viza za dugoročni boravak (viza D) i postupanju kod izdavanja takvih viza ("Službeni glasnik BiH", broj 104/08);
- f) Odluka o vizama ("Službeni glasnik BiH", br. 3/15 i 73/17);
- g) Pravilnik o izgledu i sadržaju obrasca zahtjeva za izdavanje vize i obrasca naljepnice vize ("Službeni glasnik BiH", broj 54/21);
- (10) Zakon o Službi za poslove sa strancima ("Službeni glasnik BiH", br. 54/05 i 36/08):
- a) Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima ("Službeni glasnik BiH", broj 19/17);
- b) Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za osobe bez državljanstva i putnog lista za strance ("Službeni glasnik BiH", broj 41/16);
- c) Pravilnik o obavezama prijevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja ("Službeni glasnik BiH", broj 17/09);
- d) Pravilnik o pokriću troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor ("Službeni glasnik BiH", broj 2/09);
- e) Pravilnik o registriranju biometrijskih karakteristika stranaca ("Službeni glasnik BiH", broj 55/16);
- f) Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 28/16);
- g) Pravilnik o ulasku i boravku stranaca ("Službeni glasnik BiH", broj 25/16);
- h) Pravilnik u putnom listu za stranca ("Službeni glasnik BiH", broj 65/16);
- i) Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima ("Službeni glasnik BiH", broj 79/16);
- j) Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnim za izdržavanje stranca za vrijeme namjeravanog boravka u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 3/21);
- (11) Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 29/05);
- a) Pravilnik o načinu obavljanja obavezne dezinfekcije i deratizacije ("Službene novine Federacije BiH", broj 30/16);
- (12) Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni glasnik RS", br. 14/10, 90/17, 42/20, 98/20, 63/22);
- a) Pravilnik o načinu obavljanja dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 118/18);
- (13) Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 50/08);
- a) Uputstvo za međuresornu koordinaciju prilikom primanja, upućivanja i tranzita međunarodne pomoći u zaštiti i spašavanju ("Službeni glasnik BiH", broj 77/13);
- (14) Zakon o veterinarstvu BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02).

4.3 Europski propisi

Program olakšica BiH je u vezi sa sljedećim europskim dokumentima:

- a) ECAC Dokument 30, Dio I;
- b) propisima sadržanim u Aneksu I European Common Aviation Area - Multilateralnog sporazuma o europskom zajedničkom zračnom prostoru (u daljem tekstu: ECAA sporazum).

4.4 Uskladjivanje

Propisi, programi, operativne procedure i akti koje donose nadležne institucije i zrakoplovni subjekti se kontinuirano usklađuju sa pobrojanim međunarodnim standardima, propisima EU i domaćim propisima.

5. NADLEŽNOSTI INSTITUCIJA U OBLASTI OLAKŠICA

U ovom poglavlju pobrojane su opće i nadležnosti u oblasti olakšica u civilnom zrakoplovstvu ministarstava i drugih subjekata.

5.1 Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine

Ministarstvo komunikacija i prometa BiH, kao organ nadležan za cjelokupnu politiku civilnog zrakoplovstva Bosne i Hercegovine, surađuje s nadležnim ministarstvima koja imaju punu odgovornost za svoja posebna područja nadležnosti.

Ministarstvo komunikacija i prometa BiH učestvuje u radu Komiteta za olakšice.

5.2 Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BHDCA) je upravna organizacija u sastavu Ministarstva komunikacija i prometa BiH, nadležna i odgovorna za obavljanje funkcije regulatora, nadzora i inspekcije, te izdavanje dozvola, potvrda i certifikata u oblasti civilnog zrakoplovstva i kontrole letenja.

BHDCA, kroz nadležnosti nadzora i izrade propisa u područjima aerodromskih procesa i infrastrukture, zaštite prava putnika, osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti i zaštite civilnog zračnog prometa, aktivno doprinosi optimizaciji operacija zrakoplova, kretanja posade, putnika i tereta.

U oblasti olakšica u civilnom zrakoplovstvu, nadležnosti BHDCA su sljedeće:

- a) donosi propise, u skladu sa svojom nadležnošću, iz oblasti olakšica u civilnom zračnom prometu;
- b) učestvuje u izradi i primjeni Programa olakšica BiH;
- c) predlaže Komitetu mjere kojima se osigurava usaglašenost Programa olakšica BiH sa domaćom i međunarodnom regulativom;
- d) kroz provjere i inspeksijski nadzor nad zrakoplovnim subjektima, u skladu sa svojom nadležnošću, brine o provedbi svih mjera i propisa iz oblasti olakšica u zračnom prometu;
- e) prati provedbu Programa olakšica BiH i o poduzetim mjerama i rezultatima provjera i inspeksijskog nadzora informira Komitet za olakšice;
- f) osigurava zaštitu prava putnika, a naročito putnika sa smanjenom pokretljivošću, kao i prava putnika na naknadu štete u slučaju uskraćenog ukrcavanja, otkazivanja leta ili kašnjenja leta;
- g) prima pritužbe putnika koji traže nadoknadu u slučaju pomenutih okolnosti i posreduje u pronalazaženju prihvatljivih rješenja za uključene strane;
- h) prijavljuje odstupanja od standarda i preporučene prakse (SARPs) iz Aneksa 9 Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo (ICAO);
- i) organizira i presjedava sastancima Komiteta za olakšice.

5.3 Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine je centralni organ Bosne i Hercegovine nadležan za unutarnju sigurnost države. Ministarstvo je uspostavljeno Zakonom o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

Mjerodavno je za:

- a) zaštitu međunarodnih granica, unutarnjih graničnih prijelaza i reguliranje prometa na graničnim prijelazima BiH;
- b) sprečavanje i otkrivanje počinitelja kaznenih djela terorizma, trgovine drogom;
- c) sprečavanje i otkrivanje krivotvorenja domaće i strane valute i trgovine ljudima i drugih kaznenih djela sa međunarodnim ili međuentitetskim elementom;
- d) međunarodnu suradnju u svim oblastima iz nadležnosti ministarstva;
- e) zaštitu osoba i objekata; prikupljanje i korištenje podataka od značaja za sigurnost BiH; organizaciju i usaglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutarnjih poslova i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u ostvarivanju sigurnosnih zadataka u interesu BiH;
- f) provedbu međunarodnih obaveza i suradnju u provedbi civilne zaštite, koordiniranje djelovanja entitetskih službi civilne zaštite u BiH i uskladjivanje njihovih planova za slučaj prirodne ili druge nesreće koje zahvataju teritoriju BiH i donošenje programa i planova zaštite i spašavanja.

Ministarstvo sigurnosti provodi politiku useljavanja i azila BiH i uređuje procedure u vezi sa kretanjem i boravkom stranaca u BiH.

U tom smislu, posebne nadležnosti Ministarstva sigurnosti BiH, u vezi sa olakšicama u civilnom zrakoplovstvu, uključuju između ostalog:

- a) sprečavanje i otkrivanje počinitelja krivičnih djela terorizma, trgovine drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovine ljudima i drugih kaznenih djela sa međunarodnim ili međuentitetskim elementom;
- b) međunarodna suradnja sa INTERPOL, EUROPOL, SELEC, MARRI...;
- c) provedbu međunarodnih obaveza i suradnju u provedbi civilne zaštite, koordiniranje djelovanja entitetskih službi civilne zaštite u BiH i uskladjivanje njihovih planova za slučaj prirodne ili druge nesreće koje zahvataju teritoriju Bosne i Hercegovine i donošenje programa i planova zaštite i spašavanja;
- d) uređuje procedure i način organizacije službe u vezi sa kretanjem i boravkom stranaca u Bosni i Hercegovini;
- e) učešće u radu u Komiteta za olakšice.

U sastavu Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine su tri policijske agencije:

- a) Državna agencija za istrage i zaštitu (u daljem tekstu: SIPA)
 - b) Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine,
 - c) Granična policija BiH;
- i četiri agencije kao upravne organizacije:
- 1) Služba za poslove sa strancima,
 - 2) Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova,
 - 3) Agencija za policijsku podršku,
 - 4) Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja.

5.4 Granična policija Bosne i Hercegovine

U skladu sa Zakonom o Graničnoj policiji BiH, Granična policija BiH nadležna je da:

- a) vrši provedbu odredbi zakona kojim se regulira oblast granične kontrole u BiH, kako je propisano tim zakonom;
- b) vrši provedbu odredbi zakona kojim se regulira kretanje i boravak stranaca u BiH, kako je propisano tim zakonom;
- c) vrši sprečavanje, otkrivanje i istraživanje djela koja su propisana kaznenim zakonima u Bosni i Hercegovini kada:
 - 1) su ta krivična djela usmjerena protiv sigurnosti državne granice ili protiv izvršenja poslova i zadataka iz nadležnosti GP BiH; ili
 - 2) se ta kaznena djela moraju goniti u skladu s odredbama o zlouporabi javnih isprava koje služe kao dokaz identiteta, o putnoj ispravi i obvezi posjedovanja vize, te odredbama o kretanju i boravku stranaca i azilu ukoliko su počinjena prilikom prelaska granice ili su izravno vezana za prelazak državne granice; ili
 - 3) ta kaznena djela obuhvataju prijevoz robe preko državne granice čiji promet nije dopušten, robe bez službenog odobrenja ili u slučaju kršenja važeće zabrane, ukoliko je GP BiH dodijeljena dužnost nadziranja takvog odobrenja i zabrane na temelju drugog propisa ili administrativnog sporazuma s organom odgovornim za takvo gonjenje;
- d) vrši sprečavanje, otkrivanje i istraživanje drugih kaznenih djela na zahtjev nadležnog organa;
- e) vrši sprečavanje, otkrivanje i istraživanje:
 - 1) prekršaja koji su propisani zakonom kojim se regulira oblast granične kontrole u BiH, zakonom kojim se regulira kretanje i boravak stranaca u BiH, te drugim zakonima, ili
 - 2) drugih prekršaja na zahtjev nadležnog organa;
- f) vrši pružanje policijske ispomoći organizacijskim jedinicama u sklopu Ministarstva sigurnosti BiH u provedbi zakona kojim se regulira kretanje i boravak stranaca u BiH i drugih važećih propisa iz ove oblasti;
- g) poduzima mjere zaštite civilnog zračnog prometa i sigurnosti prostorija međunarodnih aerodroma u BiH;
- h) osigurava svoje organizacijske jedinice od opasnosti;
- i) daje stručno mišljenje pravosudnim organima ili drugim institucijama na njihov zahtjev, a u vezi sa vjerodostojnošću dokumenata koji su korišteni ili su se namjeravali koristiti za prelazak državne granice. Takvi dokumenti uključuju putne dokumente, dokumente za osobnu identifikaciju i bilo koje druge dokumente koji su vezani za kretanje osoba, vozila ili roba preko državne granice;
- j) izvršava i druge poslove propisane zakonom i drugim propisima.

Granična policija BiH je nadležna za vršenje poslova granične kontrole u BiH. U tom kontekstu, zadaci Granične policije BiH u vezi sa olakšicama u civilnom zrakoplovstvu su, pored ostalog:

- a) obavljanje granične kontrole u skladu s relevantnim međunarodnim, europskim i BiH zakonodavstvom;
- b) primjena posebnih pravila za obavljanje granične kontrole za određene kategorije osoba (šefovi država, piloti zrakoplova i ostali članovi posade, nositelji diplomatskih i službenih putovnica, članovi

- međunarodnih organizacija, malodobnici, prekogranični radnici i dr.);
- c) neotiskivanje ulaznih i izlaznih pečata u putne isprave određenih kategorija osoba;
- d) omogućavanje prelaska državne granice uz predočenje osobne iskaznice ili nekog drugog dokumenta, u skladu sa međunarodnim ugovorima čija je BiH strana potpisnica;
- e) olakšavanje i ubrzavanje poslova granične kontrole za osobe s pravom slobodnog kretanja;
- f) korištenje posebnih traka i oznaka na graničnim prijelazima na aerodromima za graničnu kontrolu nad osobama koje uživaju pravo na slobodno kretanje;
- g) mogućnost popuštanja u režimu granične kontrole;
- h) suradnja sa avio-prijevoznicima u vezi sa obvezom avio-prijevoznika o dostavi podataka o putnicima;
- i) aktivna razmjena informacija sa relevantnim regionalnim i međunarodnim partnerima sa ciljem zaštite granica od nezakonitih migracija, u okviru važećih bilateralnih i multilateralnih instrumenata;
- j) postupanje, u okviru svojih nadležnosti, sa neprihvatljivim (eng. inadmissible) i deportiranim osobama;
- k) učestvovanje u radu Komiteta za olakšice Bosne i Hercegovine, u skladu sa relevantnim aktima koji propisuju rad Komiteta.

5.5 Služba za poslove sa strancima Bosne i Hercegovine

U nadležnosti Službe za poslove sa strancima su sljedeći poslovi:

- (1) Upravni poslovi u vezi sa kretanjem i boravkom stranaca u Bosni i Hercegovini, propisani Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, i to:
 - a) poništavanje viza strancima,
 - b) izdavanje osobnih i putnih isprava strancima, odnosno oduzimanje izdatih osobnih i putnih isprava,
 - c) prijave boravka ili promjene boravka stranih državljana,
 - d) ovjera garantnih pisama i poziva,
 - e) izdavanje potvrda o boravku stranaca,
 - f) u vezi s podnesenim zahtjevima za azil u Bosni i Hercegovini;
- (2) Rješavanje u upravnim stvarima po zahtjevima za:
 - a) odobrenje privremenog ili stalnog boravka u Bosni i Hercegovini, odnosno produženje privremenog boravka,
 - b) otkaz privremenog ili stalnog boravka,
 - c) stavljanje stranca pod nadzor,
 - d) protjerivanje stranca iz zemlje,
 - e) donošenje zaključaka o izvršavanju rješenja o protjerivanju stranaca iz zemlje;
- (3) Rješenje iz stavka (2) donosi ravnatelj Službe;
- (4) Vođenje predmeta i evidencija propisanih Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu i evidencije iz djelokruga Službe;
- (5) Inspekcijски poslovi nad provedbom Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, i to:
 - a) kontrola boravka, kontrola svrhe boravka, kontrola korištenja boravka, prijave boravka ili promjene mjesta boravka,
 - b) nadzor nad pravnim i fizičkim licima u vezi s boravkom i zapošljavanjem stranih državljana,
 - c) podnošenje prijave i zahtjeva za postupanje protiv pravnih ili fizičkih lica zbog nepridržavanja propisa

- kojima se reguliraju pitanja kretanja, boravka i zapošljavanja stranaca,
- d) podnošenje zahtjeva za pokretanje postupka radi ukidanja odobrenog boravka, odnosno ukidanja boravka na temelju podnesenog zahtjeva za azil ili odobrenog azila, kao i zahtjeva za ukidanje viza,
 - e) vođenje evidencija o inspekcijskim kontrolama i nalazima,
 - f) redoviti inspekcijski nadzor, te nadzor po nalogu ili zahtjevu, odnosno po dostavljenoj prijavi,
 - g) podnošenje zahtjeva za raspisivanje potrage za osobama i stvarima,
 - h) podnošenje zahtjeva za obavljanje pretresa osoba, stvari, vozila i objekata, te za stavljanje stranaca pod nadzor,
 - i) provjere po nalogu Ministarstva u vezi sa ulaskom, kretanjem i boravkom stranih državljana koji su u postupku dobivanja državljanstva BiH,
 - j) izvršava mjeru udaljenja stranaca iz zemlje;
- (6) Aktivnosti vezane za:
 - a) praćenje, prikupljanje i obradu podataka i saznanja iz nadležnosti Službe,
 - b) analizu stanja iz nadležnosti Službe;
 - c) poduzimanje potrebnih mjera i radnji iz nadležnosti Službe, te predlaganje mjera radi unapređenja ukupne situacije u oblasti kretanja, boravka i zapošljavanja stranaca;
 - (7) Obrada podataka i vođenje evidencija u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu;
 - (8) Pokretanje postupka radi potraživanja sredstava utrošenih za vraćanje stranaca;
 - (9) Ostali poslovi propisani Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, te drugim zakonima i propisima, kojima se reguliraju prava, obveze i druga pitanja u vezi s kretanjem, boravkom i zapošljavanjem stranaca.

Nadležnosti povezane sa olakšicama:

Uvažavajući EU standarde u rješavanju problematike upravljanja migracijama, jedan od prioritetnih ciljeva Službe za poslove sa strancima je uspostava ravnoteže između efikasnog upravljanja migracijama u BiH i poštivanja slobode kretanja.

Obavljanjem operativno-inspekcijskih i upravno-pravnih poslova, Služba kontrolira dolazak stranaca iz viznog režima u BiH kroz postupke ovjere pozivnih pisama, rješava o statusu stranaca u BiH kroz odobravanje ili odbijanje boravaka stranaca u zemlji, otkazu boravka, protjerivanju, stavljanju pod nadzor, te prisilnom udaljenju stranaca iz zemlje. Također, Služba izdaje osobne i putne isprave strancima u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima.

- (1) Upravni poslovi u vezi sa kretanjem i boravkom stranaca u Bosni i Hercegovini, propisani Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, i to:
 - a) izdavanje osobnih i putnih isprava strancima, odnosno oduzimanje izdatih osobnih i putnih isprava,
 - b) prijave boravka ili promjene boravka stranih državljana,
 - c) ovjera garantnih pisama i poziva,
 - d) izdavanje potvrda o boravku stranaca,
 - e) u vezi s podnesenim zahtjevima za azil u Bosni i Hercegovini;
- (2) Rješavanje u upravnim stvarima po zahtjevima za:
 - a) odobrenje privremenog ili stalnog boravka u Bosni i Hercegovini, odnosno produženje privremenog boravka,
 - b) otkaz privremenog ili stalnog boravka,

- c) stavljanje stranaca pod nadzor,
 - d) protjerivanje stranaca iz zemlje,
 - e) donošenje zaključaka o izvršavanju rješenja o protjerivanju stranaca iz zemlje;
- (3) Vođenje predmeta i evidencija propisanih Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu i evidencije iz djelokruga Službe;
 - (4) Inspekcijski poslovi nad provedbom Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, i to:
 - a) kontrola boravka, kontrola svrhe boravka, kontrola korištenja boravka, prijave boravka ili promjene mjesta boravka,
 - b) nadzor nad pravnim i fizičkim licima u vezi s boravkom i zapošljavanjem stranih državljana,
 - c) podnošenje prijave i zahtjeva za postupanje protiv pravnih ili fizičkih lica zbog nepridržavanja propisa kojima se reguliraju pitanja kretanja, boravka i zapošljavanja stranaca,
 - d) podnošenje zahtjeva za pokretanje postupka radi ukidanja odobrenog boravka, odnosno ukidanja boravka na temelju podnesenog zahtjeva za azil ili odobrenog azila, kao i zahtjeva za ukidanje viza,
 - e) vođenje evidencija o inspekcijskim kontrolama i nalazima,
 - f) redoviti inspekcijski nadzor, te nadzor po nalogu ili zahtjevu, odnosno po dostavljenoj prijavi,
 - g) podnošenje zahtjeva za raspisivanje potrage za osobama i stvarima,
 - h) podnošenje zahtjeva za obavljanje pretresa osoba, stvari, vozila i objekata, te za stavljanje stranaca pod nadzor,
 - i) provjere po nalogu Ministarstva u vezi s ulaskom, kretanjem i boravkom stranih državljana koji su u postupku dobivanja državljanstva BiH,
 - j) izvršava mjeru udaljenja stranaca iz zemlje.

Služba za poslove sa strancima Bosne i Hercegovine učestvuje u radu Komiteta za olakšice.

5.6 Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine

Nadležnosti Ministarstva vanjskih poslova BiH obuhvataju obavljanje upravnih i drugih poslova koji se odnose na:

- a) provedba utvrđene politike BiH i rad na razvoju međunarodnih odnosa u skladu sa stavovima i smjericama Predsjedništva Bosne i Hercegovine;
- b) predlaže utvrđivanje stavova o pitanjima od interesa za vanjskopolitičke aktivnosti i međunarodni položaj BiH;
- c) zastupanje BiH u diplomatskim odnosima prema drugim državama, međunarodnim organizacijama i na međunarodnim konferencijama, i za neposrednu komunikaciju sa diplomatskim i predstavništvima drugih država i misijama međunarodnih organizacija u BiH i obavljanje stručnih poslova u vezi sa tim;
- d) praćenje stanja i razvoj međunarodnih odnosa BiH sa drugim državama, međunarodnim organizacijama i drugim subjektima međunarodnog prava i međunarodnih odnosa i o tome izvješćuje Parlament Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine;
- e) predlaganje Predsjedništvu Bosne i Hercegovine uspostavljanja ili prekida diplomatskih ili konzularnih odnosa sa drugim državama;
- f) suradnju s međunarodnim organizacijama, predlaganje Predsjedništvu Bosne i Hercegovine

- učlanjenje, odnosno učešće BiH u radu međunarodnih organizacija;
- g) organiziranje, usmjeravanje i koordiniranje rada diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH u inozemstvu;
 - h) pripremanje i organiziranje međunarodnih posjeta i susreta;
 - i) pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma;
 - j) vršenje poslova u vezi sa boravkom i zaštitom prava i interesa državljana BiH na stalnom i privremenom boravku u inozemstvu i domaćih pravnih lica u inozemstvu;
 - k) da u suradnji sa nadležnim ministarstvima i institucijama prati međunarodna ekonomska kretanja i odnose i obavještava nadležne organe o tome, kao i o ekonomskim odnosima BiH sa pojedinim zemljama i regionima;
 - l) podsticanje, razvijanje i koordinacija suradnje sa iseljeništvom iz BiH.

Kao država potencijalni kandidat za članstvo u Europskoj uniji i u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, Bosna i Hercegovina je dužna usklađivati propise iz oblasti vizne politike sa pravnom stečevinom EU. Shodno navedenom, a u vezi sa olakšicama u civilnom zrakoplovstvu, Ministarstvo vanjskih poslova BiH je nadležno za:

- a) predlaganje daljnjeg usklađivanja bosanskohercegovačkog viznog sustava sa pravnom stečevinom EU u oblasti viza;
- b) prilagođavanje bosanskohercegovačkih diplomatsko-konzularnih misija standardima EU, te osposobljavanje istih za uzimanje biometrijskih podataka prilikom izdavanja viza strancima.

Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine učestvuje u radu Komiteta za olakšice.

5.7 Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine

Ministarstvo civilnih poslova nadležno je za poslove državljanstva, upis i evidenciju građana, zaštitu osobnih podataka, prijavljivanje prebivališta i boravišta, osobne isprave, putne isprave i postupak evidencije registracije vozila, deminiranje. Ministarstvo je nadležno za obavljanje poslova i izvršavanje zadataka koji su u nadležnosti Bosne i Hercegovine i koji se odnose na utvrđivanje osnovnih principa koordiniranja aktivnosti, usklađivanja planova entitetskih organa vlasti i definiranje strategije na međunarodnom planu u područjima:

- zdravstva i socijalne zaštite;
- mirovina;
- znanosti i obrazovanja;
- rada i zapošljavanja;
- kulture i sporta;
- geodetskim, geološkim i meteorološkim poslovima.

U sastavu ovog ministarstva je Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine i Komisija (povjerenstvo) za deminiranje u BiH kao samostalne službe čija su prava i dužnosti utvrđene posebnim propisima.

Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine učestvuje u radu Komiteta za olakšice.

5.8 Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine – IDDEEA

Zakonom o Agenciji za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 56/08, u daljem tekstu: Zakon o Agenciji) osnovana je Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) sa sjedištem u Banjoj Luci (pravni sljedbenik

Direkcije za implementaciju CIPS projekta). Agencija je upravna organizacija u sastavu Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

U okviru nadležnosti utvrđene odredbama Zakona o Agenciji, nadležnosti utvrđene drugim važećim materijalnim propisima kojima je uređena oblast identifikacijskih isprava (putnih isprava, osobnih iskaznica, vozačkih dozvola, isprava o registriranim vozilima, tahografskih kartica, brodarskih i pomorskih knjižica, pograničnih propusnica i dr.) oblast jedinstvenog matičnog broja, oblast prebivališta i boravišta i oblast prekršaja, Agencija obavlja stručne i druge poslove kako slijedi:

- a) predlaže i provodi strategiju i politiku razvoja u Bosni i Hercegovini u oblasti identifikacijskih isprava, a prema ICAO 9303 standardu i drugim relevantnim standardima;
- b) tehnički dizajnira, formira i održava evidenciju o jedinstvenom matičnom broju, središnjem biračkom popisu, prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine, boravištu stranih državljana, osobnim iskaznicama i osobnim iskaznicama za strance, registru novčanih kazni i prekršajnoj evidenciji, prebivalištu i boravištu državljana BiH, vozačkim dozvolama, registriranim vozilima i ispravama za registraciju, putovnicama, službenim putovnicama i diplomatskim putovnicama, brodarskim i pomorskim knjižicama, karticama za digitalno potpisivanje, pograničnim propusnicama, tahografskim karticama (u daljem tekstu: evidencije);
- c) održava i upravlja bazama podataka u koje se pohranjuju podaci iz evidencija koje su definirane ovim zakonom i informacijskih sustava, putem kojih se pristupa navedenim evidencijama;
- d) osigurava adekvatnu infrastrukturu, posebne uvjete za rad i zaštitu podataka, te druge tehničke preduvjete za nesmetano funkcioniranje baza podataka koje su u njenoj nadležnosti i baza podataka koje su u nadležnosti drugih ministarstava, institucija i organa na njihov zahtjev i u skladu sa zakonom;
- e) izdaje podatke o evidencijama i iz evidencija ovlaštenim institucijama i pravnim licima;
- f) projektira, razvija i održava softverska rješenja potrebna za vođenje evidencija u nadležnosti Agencije internim resursima, suradnjom sa izvornim organima ili angažmanom tvrtki;
- g) razvija, održava i unapređuje telekomunikacijske mreže za prijenos podataka za potrebe Agencije i drugih organa javne sigurnosti u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama a u svrhu omogućavanja efikasne razmjene podataka putem radio-relejnog sinhronog digitalnog hijerarhijskog sustava za prijenos podataka (SDH sistem) između organa sigurnosti svih razina vlasti Bosne i Hercegovine;
- h) utvrđuje standarde za opremu koju će nadležni, prijemni i izvorni organi nabavljati i koristiti u procesu obrade i razmjene podataka u skladu sa ovim zakonom;
- i) utvrđuje standarde, što je neophodno na lokacijama sa kojih se vrši pristup sustavu centralne evidencije i razmjene podataka kako bi se postigla sigurnost i zaštita podataka i sustava;
- k) zadužena je za elektroničke certifikate i elektroničke potpise u vezi sa identifikacijskim ispravama, u skladu sa zakonom koji regulira elektronički potpis;

- l) surađuje sa međunarodnim institucijama koje su zadužene za oblast identifikacijskih isprava.
- IDDEEA učestvuje u radu Komiteta za olakšice.

5.9 Uprava za indirektno-neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine

U okviru prava i dužnosti predviđenih zakonom, Uprava za indirektno-neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: UIO) je nadležna da:

- a) vodi jedinstven registar obveznika neizravnih poreza i dodjeljuje im odgovarajući identifikacijski broj;
- b) vrši prijem poreskih prijava i drugih isprava, vodi obveze na temelju neizravnih poreza u poreskom knjigovodstvu, vrši naplatu i povrat neizravnih poreza;
- c) vodi poresko knjigovodstvo;
- d) utvrđuje pravodobnost, zakonitost i pravilnost podnesenih poreskih prijava i drugih isprava;
- e) utvrđuje poresku osnovicu i poresku obvezu obveznika neizravnih poreza na temelju poreskih prijava, isprava, poslovnih knjiga, evidencija obveznika i drugih dokaza, uključujući i primjenu neizravnih metoda dokazivanja;
- f) obavlja provjeru, ograničenu provjeru i kontrolu obveznika neizravnih poreza;
- g) sprečava, otkriva i istražuje carinske, poreske i druge prekršaje, te u skladu sa uputama nadležnog tužitelja vodi aktivnosti u vezi sa istragom kaznenih djela vezanih za neizravno oporezivanje i nadležnim organima podnosi prijave za povredu propisa o neizravnom oporezivanju;
- h) provodi postupak prinudne naplate;
- i) po potrebi, daje mišljenja o primjeni propisa o neizravnom oporezivanju;
- j) obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na međunarodnu pravnu pomoć u oblasti neizravnog oporezivanja;
- k) vrši edukaciju poreskih obveznika;
- l) proučava poreske sustave i obavlja suradnju sa poreskim organima drugih država, na temelju međunarodnih sporazuma koje je zaključila Bosna i Hercegovina;
- m) primjenjuje međunarodne ugovore iz oblasti neizravnih poreza;
- n) izdaje uvjerenja o činjenicama o kojima UIO vodi službenu evidenciju;
- o) jedinstveno koristi informacijske tehnologije u skladu sa Strategijom UIO za informacijsku tehnologiju i politike u vezi sa tim;
- p) izdaje poreske i kontrolne markice i druge oznake za obilježavanje, praćenje proizvodnje, prometa i upotrebe pojedinih proizvoda, u skladu sa zakonskim propisima;
- r) vodi jedinstveni račun i vrši naplatu prihoda po osnovu neizravnih poreza, doznačavanje i raspodjelu prihoda po osnovu neizravnih poreza na način reguliran zakonom;
- s) prikuplja i obrađuje podatke o utvrđenim i naplaćenim porezima;
- t) planira i provodi obuku zaposlenih u određenim oblastima, ovisno o ukazanoj potrebi;
- u) vrši obradu i praćenje statističkih podataka o neizravnim porezima;
- v) vodi prvostupanjski i drugostupanjski upravni postupak;

- z) prati izvršavanje ugovornih obveza između UIO i komercijalnih banaka;
- aa) obavlja i druge poslove koji su joj povjereni zakonom.

U vezi sa olakšicama u civilnom zrakoplovstvu, nadležnosti UIO su da:

- vrši nadzor nad robom i poštanskim pošiljkama u skladu sa domaćim i međunarodnim propisima;
- u skladu sa ICAO Aneksom 9 koristi opremu koja će omogućiti elektronički prijenos informacija potrebnih za dolazak i odlazak zrakoplova;
- vrši zadržavanje zabranjene robe i privremeno zadržavanje robe sa ograničenjima do okončanja zakonom propisanog postupka;
- učestvuje u radu Komiteta za olakšice.

5.10 Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine

- a) predlaže propise i koordinaciju jedinstvenih mjera, metoda i postupaka kontrole zaraznih i parazitskih bolesti životinja s lista A i B Međunarodnog zoosanitarnog kodeksa O.I.E.;
- b) predlaže propise veterinarskih uvjeta za međunarodni promet (izvoz iz Bosne i Hercegovine i uvoz u Bosnu i Hercegovinu) životinja, sirovina, otpadaka i proizvoda životinjskog podrijetla;
- c) predlaže propise uvjeta za registraciju objekata za klanje životinja i provedbu jedinstvenog postupka registracije objekata za proizvodnju, preradu, obradu, doradu ili čuvanje proizvoda i sirovina životinjskog podrijetla namijenjenih izvozu, odnosno uvozu;
- d) predlaže propise jedinstvenog programa monitoringa i kontrole biorezidua u životinjama, te proizvodima i sirovinama životinjskog podrijetla;
- e) koordinira rad granične veterinarske inspekcije i predlaže propise jedinstvene dokumentacije za uvoz, odnosno izvoz životinja, sirovina, otpadaka i proizvoda životinjskog podrijetla i organizira jedinstveni informacijski sustav granične veterinarske inspekcije;
- f) surađuje sa međunarodnim veterinarskim, zdravstvenim i sličnim institucijama i udruženjima (O.I.E, WHO, FAO, Europska komisija i sl.);
- g) koordinira predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim institucijama iz oblasti veterinarstva;
- h) prati međunarodne propise iz oblasti veterinarstva;
- i) obavlja međuentitetsko usuglašavanje propisa iz oblasti veterinarstva.

Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine učestvuje u radu Komiteta za olakšice.

5.11 Ministarstva nadležna za poslove turizma

Ministarstva nadležna za poslove turizma trebaju osigurati pravodobno upoznavanje pružatelja turističkih usluga sa olakšicama u zračnom prometu, a koje se odnose na granična, vizna i zdravstvena pitanja prilikom putovanja.

Predstavnici ministarstva nadležnog za poslove turizma učestvuju u radu Komiteta za olakšice.

5.12 Federalno ministarstvo zdravstva Federacije Bosne i Hercegovine i Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske

Na međunarodnim aerodromima Federalno ministarstvo zdravstva Federacije Bosne i Hercegovine i Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske su odgovorni za sprečavanje, zaštitu, kontrolu i osiguravanje javnozdravstvenog odgovora u pogledu međunarodnog širenja bolesti, na načine

koji su srazmjerni javnozdravstvenim rizicima, te kojima se izbjegava nepotrebno ometanje međunarodnog prometa i trgovine.

Posebne odgovornosti su:

- a) obavještanje Komiteta za olakšice o svim bitnim i dostupnim informacijama u vezi sa zdravljem ljudi;
- b) predlaganje mjera za sprečavanje i suzbijanje širenja zaraznih bolesti na način da se brzo i djelotvorno odgovori na sve javnozdravstvene rizike;
- c) dostavljanje obavjesti Ministarstvu civilnih poslova BiH koje su u skladu sa zahtjevima IHR, a u vezi sa bilo kakvim zdravstvenim opasnostima od međunarodnog značaja;
- d) učešće u izradi standardnih operativnih postupaka i održavanje planova hitnih intervencija u suradnji s ostalim nadležnim institucijama, kako bi se osigurao brzi odgovor na javnozdravstvene probleme šire zajednice.

Predstavnici ministarstva nadležnog za poslove zdravlja učestvuju u radu Komiteta za olakšice.

5.13 Operatori aerodroma

Operatori aerodroma u području olakšica obavljaju sljedeće poslove:

- a) organiziranje i pružanje usluga zemaljskog opsluživanja;
- b) projektiranje aerodroma na način da se poboljša protok prometa;
- c) postavljanje međunarodno preporučenih znakova kako bi se olakšalo kretanje putnika unutar aerodroma;
- d) nabavka, održavanje i optimizacija opreme i usluga za putnike u skladu s najnovijim tehnološkim dostignućima, uključujući putnike sa invaliditetom i smanjenom pokretljivošću;
- e) osiguravanje prostora za pružanje odgovorajućih medicinskih usluga, uključujući dijagnostiku radi hitnog pružanja neophodne medicinske njege putnicima i zaposlenima na aerodromu, kao i karantin za životinje i biljke, opremu potrebnu za održavanje javnog zdravlja;
- f) isticanje informacija o pravima putnika na strateškim mjestima gdje borave putnici;
- g) odgovornost za provedbu Međunarodnih zdravstvenih propisa (IHR) i za optimizaciju procesa povezanih s javnozdravstvenim mjerama u suradnji s ministarstvima nadležnim za poslove zdravlja;
- h) provedba dezinfekcije aerodroma u skladu sa preporukama WHO i u skladu sa nacionalnim propisima koji su usklađeni sa IHR;
- i) razmjena elektroničkih poruka sa carinom sa ciljem ubrzanja postupka sa kargo pošiljkama, pod uvjetima definiranim carinskim propisima;
- j) učešće u Komitetu za olakšice te, prema potrebi, i na drugim sastancima koji se odnose na olakšice.

5.14 Avio-prijevoznici

Nadležnosti avio-prijevoznika u području olakšica odnose se na:

- a) efikasno opsluživanje putnika, prtljaga, robe i pošte;
- b) pružanje informacija putnicima o uvjetima prodaje karata i uvjetima prijevoza;
- c) poduzimanje mjera da putnici u trenutku ukrcavanja posjeduju potrebne putne isprave;
- d) pružanje informacija putnicima o prometu i posebnim uvjetima koji važe u odredišnoj državi;

- e) provedba dezinfekcije zrakoplova u skladu sa preporukama WHO i u skladu sa nacionalnim propisima koji su usklađeni sa IHR;
- f) pružanje pravodobnih i točnih informacija putnicima o poznatom kašnjenju, otkazivanju i preusmjeravanju leta;
- g) pružanje pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja, otkazivanja leta ili dugih kašnjenja leta u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima u civilnom zrakoplovstvu BiH i Montrealskom konvencijom;
- h) odgovornost za provedbu Međunarodnih zdravstvenih propisa (IHR) i za optimizaciju procesa povezanih s javnozdravstvenim mjerama u suradnji s ministarstvima nadležnim za poslove zdravlja;
- i) pružanje odgovarajuće pomoći putnicima s posebnim potrebama, uključujući putnike sa invaliditetom i smanjenom pokretljivošću u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima u civilnom zrakoplovstvu BiH;
- j) organiziranje i pružanje usluga zemaljskog opsluživanja;
- k) učešće u radu Komiteta za olakšice te, prema potrebi, i na drugim sastancima koji se odnose na olakšice u civilnom zračnom prometu.